

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

XXIX. Quod omnes tangit, debet ab omnibus approbari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

Eos trahenda non sunt; *c. Sanè 9. de Privileg.*

Neque à Jure exorbitantia extensionem admittit, persuadet; quod consuetudo ab Episcopali civitate ad oppida pagos aliisque loca dioecetana à Decio *Consil. 384.* imò & ad vicina extendatur, *c. Ex parte 18. de Consil. exat. Et.* quia, licet in dubio, quod in ejusmodi civitate aut vicinia usu introductum constat, in aliis dioecetanis aut vicinis locis receptum fuisse, arguatur ac præsumatur: consuetudinem tamen à Jure communi exorbitantem, quæ in una etiam Episcopali, Metropolitana aut vicina civitate utentium moribus invaluit, eò ipsò in oppidis aliisque locis inferioribus aut vicinis, in quibus ea usu introducta non est, observandam, nec Jus nec ratio docet.

Neque etiam; quòd dispensatio, ad parochiale vel aliud beneficium curatum, à minore 25. annis impetrata, ad susceptionem Ordinis Sacerdotalis intra annum: eadèmq; ad duo ejusmodi beneficia obtinenda & simul retinenda indulta ad non residendum in altero, sed ei per vicarium deservendum extendatur, ex communi & certa sententia DD. quia hæc tanquam necessario connexa ejusmodi dispensationib; licet non exprimantur, comprehendi sine ulla extensione intelliguntur, *arg. c. Præterea 5. de Offic. deleg.* quòd beneficium curatum sine Ordine Sacerdotali nec administrari nec retineri ultra annum: & in duabus parochiis aliisve beneficiis curatis residere & utrique deservire simul nemo possit, *c. Licet 14. de Elect. in 6.* ac proinde dispensatio ad beneficium curatum vel ad duo ejusmodi beneficia indulta, sine dispensatione in ætate ad Ordinem Sacerdotalem Jure requisita, & in residentia careret effectu, & inutilis foret, contra mentem Papæ dispensantis, per ea, quæ *arg. l. Quidam 57. ff. de Rejudic. tradit*

Panormit. in *c. Nonnulli 28. de Rescript. n. 11.* Unde ea, quæ à communi Jure exorbitant, ad necessario connexa extendi, vel potius hæc illis comprehendi, aiunt Suarez *de Censur. disp. 4. f. 2. n. 34.* & Gaill. *Lib. 1. observat. 35. n. 10.*

Imò, ejusmodi concessiones Reipublicæ, Religionis, causæ piæ & animarum favore extensionem admittit, cum Cravetta *de Antiquit. temp. p. 4. pr. n. 79.* ad hanc Regulam notant Barbola *num. 4.* & Strein, *n. 3.* ubi plures ab hac Regula exceptiones refert.

REGULA XXIX.

Quod Omnes tangit, debet ab Omnibus approbari.

SUMMARIUM.

1. Omnes tangit, quod pertinet ad omnes,
2. Vel ut singulos, vel ut universos.
3. Sensus & ratio Regule:
4. Quæ exemplis, ex Ecclesiastico,
5. Et Civili Jure de promptis,
6. Variisque exceptionibus declaratur.

T Angere aliquem dicitur, quod ad eum pertinet; ut in eo præjudicium pati possit. Tangere autem plures, sive ad eos omnes aliquid pertinere potest, vel ut singulos & singillatim sive distributivè sumptos; ut ejus diminutione vel ablatione singulorum particulare jus minuatur vel tollatur; vel ut universos & collectivè sive sumptos collegialiter, & prout constituunt unum corpus seu Collegium; ut illius diminutione vel ablatione commune quidem totius Collegii, sed non particulare singulorum jus minuatur vel tollatur, Dynus *ad hanc*

G g g

ad hanc

ad hanc Reg. n. 1. & 3. Quò præmissò de re vel negotio, plures priori modo tangente, præsens Regula procedit.

3. Eius proinde sensus est, Quòd plures tangit ad eosque omnes pertinet ut singulos, sive sumptos distributivè, ab omnibus sive in idem conspirante omnium consensu debet approbari: quò sensu Imp. Necessè, inquit, est, omnes suam auctoritatem præstare; ut, quòd omnes similiter tangit, ab omnibus comprobetur, l. fin. C. de Auth. præst. Rationis locò sunt tergemina Regula. Prima, Non debet alteri per alterum iniqua conditio inferri, quæ 74. Altera, Id, quòd nostrum est, sine factò & consensu nostro ad alium transferri vel auferri non potest, quæ 11. est in Pandectis. Tertia, In re pluribus communi potior est conditio prohibentis, quæ est 56. in 6.

4. Sic acceptæ Regulae sensus firmatur exemplis ex utroque Jure depromptis; sic enim secundùm præfatos Ecclesiæ canones in servi, pluribus communis, ordinationem omnes, qui in eo jus habent, consentire est necesse, can. 1. & can. Nulli 2. dist. 54. & ordinatio Archiepiscopi omnibus Provinciæ suffraganeis præsentibus peragenda fuit, can. 1. dist. 66. quòd negotium ad omnes ut singulos pertineat. Sic hodie quoque ad Prælati electionem vocandi sunt Omnes, qui debent & volunt & possunt commodè interesse, c. Quòd sicut 28. & c. Quia propter 42. pr. de Elect. eaque celebrari per compromissum, Glossa in c. cit. V. Vice omnium & Panormit. in c. In causis 30. de Elect. n. 3. & ad suffragandum extraneus admitti non nisi unanimi omnium consensu potest, c. Scriptum 40. de Elect. & ibi Panormit. n. 3. quòd suffragii jus competat capitularibus omnibus ut singulis & sumptis distributivè; ac proinde eò privari sive abdicare, & extraneò, cujus suffragio vocis suæ vis minuatur, admittere invidus cogi nemo possit.

Jure etiam Imperiali in fundo, pluribus communi, servitus non nisi omnium consensu constituitur, l. Per fundum 11. ff. de Servit. præd. rust. & cum ex fonte in alicujus fundo scaturiente novus aquæ ductus concedendus est, non solum fundi domini, sed omnium, aquæ ex illo ducendæ jus habentium, consensum intervenire, est necesse, l. In concedendo 8. ff. de Aqua pluvia arc. omnesque tutores vocandi sunt, cum quis impuberem in filium est arrogaturus, l. Nam & Divus 39. ff. de Adopt. & l. fin. C. de Auth. præst. quòd constitutio servitutis, aquæ ductus concessio & arrogatio illa negotia sint, quæ omnes ut singulos, sive distributivè sumptos, tangunt.

Ex his planè evanescit, quod ex c. i. de His, quæ à majori & l. Quòd major 19. ff. ad Municipal. contra Regulam defumitur argumentum; quia, quòd in capitulo & curia majoris partis suffragiis discernitur, perinde ut omnium consensu decretum, fere in iis tantùm obtinet, quæ plures ut universos & collectivè sumptos tangunt, Dynus cit. n. 3.

6. Alia contra Regulam solita adduci, fere casus sunt ab ea specialiter excepti; excipitur enim, & licet omnes ut singulos tangat, valida tamen est præsentatio ad Ecclesiam vel beneficium Ecclesiasticum, majoris partis plurium compatronorum consensu facta, c. Quoniam 3. de Jure patronat. favore Ecclesiæ & animarum, quibus diutina vacatio damnosa & periculosa esse solet, c. Ne pro defectu 41. de Elect. Simili modo, favore liberationis obtinet à majori creditorum parte approbata remissio partis debiti ipsis solvendi ab hærede, hæreditati se immiscere eamve adire aliter nolente, l. Jurigentium 7. §. fin. ff. de Partu: sicut etiam statur majoris eorundem partis judicio, cum in pari debiti quantitate quinquennii induciæ indulgentur

adulgentur debitori, *l. fin. V. Pari C. de Aub. praest.*, ne is veniat ad miserabile auxilium cessionis bonorum, *l. cit. pr.* Princeps quoque & fiscus rem, quam communem cum aliquo habent, illò, si eam emere noluerit, invito vendere possunt, *l. Multum 2. C. de Commun. rerum alienat.* quod speciali illorum favore est constitutum &c.

REGVLA XXX.

In Obscuris Minimum est sequendum.

SUMMARIUM.

1. Obscurum est, quod intelligi non potest.
2. Sensus & ratio Regulae:
3. Qua in humanis legibus:
4. In contractibus, promissionibus gratuitis,
5. Testamentis legatis ac votis,
6. Regulariter, non semper:
7. In sententiis & arbitriis
8. In delictis procedit.
9. Imò & in penis.
10. A Regula exceptiones.

1. Obscurum est, quod intelligi non potest; quòd disponentis intentio neque ex ipsius statuti aut alterius dispositionis, aut hanc antecedentium aut subsequentium verborum tenore: neque ex eo, quod actum vel receptum usu: neque ex circumstantiis aliis perspicuum sit, aut verisimiliter colligatur.

2. Quare proposita eique consona Regula Civilis 9. sensus est, Quando statuentis aut aliter disponentis intentio ac voluntas neque ex ipsius dispositionis tenore,

neque ex verbis ei promissis aut subjectis, neque ex eo quod actum est, neque ex stylo vel consuetudine loci, neque ex aliis circumstantiis perspicue apparet, aut verisimiliter colligatur, tum demum sequimur, quod est minimum. Quem Regulae sensum à vero non aberrare, patet ex Regula 34. ab Ulpiano tradita in Pandectis, Semper in stipulationibus & in ceteris contractibus id sequimur, quod actum est: aut si non appareat, quod actum est, erit consequens; ut id sequamur, quod in regione, in qua actum est, frequentatur. Quid ergo, si neque regionis mos appareat, quia varius fuit? ad id, quod minimum est, redigenda summa est.

Ratio est; quia jura proniora sunt ad liberandum quam obligandum, ad obligationem minuendam quam augendam, *l. Arrianus 47. ff. de O. & A.* & propterea, ne quis facile ultra disponentis mentem gravetur debitoque & justo amplius cogatur praestare, in obscuris ad id, quod minimum est, debitorem obligandum judicantur: idque minimo periculo erroris; quòd, cum minimum maximo semper insit: maximum verò à minimo semper distet, disponentis voluntate minimum comprehendi; ac proinde de eo actum esse, certum: non etiam certum sit, de maximo actum.

Atque subsidiariae huic Regulae locus imprimis est in legibus humanis; ut, cum propter obscuritatem indigent interpretatione, praerudiori mitiorem liceat amplecti, *arg. l. Arrianus cit. & Contra eum, qui legem potuit dicere apertius, interpretatio fieri, secundum Reg. 57. hic, Salas Lib. 10. de LL. f. 2. & Strein, in hanc Reg. num. 2.*

Secundò in contractibus & promissionibus gratuitis; ut, si servi venditor simpliciter dixerit eum peculiarem, sufficiat, si vel minimum habeat peculium, *l. Si*

G g g g 2 quod ven-